

Warszawa, 13 listopada 2020 r.

MPL-23/2020/MW

**Szanowny Pan
dr Krzysztof Szczucki
Prezes Rządowego Centrum Legislacji**

Szanowny Panie Prezesie,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka jest organizacją pozarządową powołaną do badania stanu przestrzegania praw człowieka. W tym celu HFPC prowadzi m.in. programy poświęcone monitoringowi procesu legislacyjnego.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych¹ akty normatywne ogłasza się niezwłocznie. Tymczasem w ostatnich dniach HFPC obserwuje niepokojące sygnały medialne wskazujące na problem celowego opóźniania publikacji w Dzienniku Ustaw aktów normatywnych. Problem ten dotyczy przede wszystkim ustawy z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19, którą Prezydent RP podpisał w dniu 3 listopada 2020 r.² Wedle wypowiedzi Rzecznika Rady Ministrów brak publikacji omawianego dokumentu związany jest z pomyłką, do której doszło w trakcie głosowania przedmiotowej ustawy przez Sejm³.

Co istotne, wspomniany akt normatywny dotyczy rozwiązań związanych z przeciwdziałaniem rozwojowi pandemii koronawirusa oraz jej gospodarczych konsekwencji. Przewiduje on m.in. możliwość skierowania do pracy przy zwalczaniu epidemii studentów kierunków medycznych, łatwiejszego zatrudniania lekarzy spoza krajów członkowskich Unii Europejskiej, czy wprowadzenia procedur rozstrzygania sporów dotyczących przyjęcia do szpitala osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Przyjęte w niej rozwiązania mają więc ogromne znaczenie nie tylko dla spowolnienia rozwoju epidemii, lecz wręcz bezpośrednio wpływają na stopień ochrony życia polskich pacjentów. Na pilność wejścia w życie omawianych rozwiązań zwrócił uwagę nawet sam ustawodawca decydując się na przyjęcie przedmiotowej ustawy bez okresu *vacatio legis*. W uzasadnieniu projektu ustawy projektodawca wskazywał zaś, że „za przyjęciem proponowanego rozwiązania przemawia konieczność zapewnienia możliwości niezwłocznego zastosowania instrumentów prawnych zmierzających do ograniczenia skutków rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2”⁴.

¹ Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

² Prezydent.pl, Ustawa podpisana przez Prezydenta, <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wydarzenia/art,1988,ustawa-podpisana-przez-prezydenta.html> (13.11.2020).

³ TVN24, Ustawa z podpisem prezydenta, ale nieopublikowana. Rzecznik rządu: bo uchwalono ją przez pomyłkę, dostęp: <https://tvn24.pl/polska/ustawa-covidowa-prezydent-ja-podpisal-ale-rzad-nie-publikuje-piotr-muller-bo-uchwalono-ja-przez-pomylke-4747953> (13.11.2020).

⁴ Uzasadnienie poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-1, druk sejmowy nr 683.

Obok tej ustawy na opublikowanie wciąż oczekuje ustawa z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (podpisana przez Prezydenta RP w dniu 2 listopada 2020 r.⁵). Akt ten ma istotne znaczenie z punktu widzenia przestrzegania praw człowieka, zawiera bowiem regulacje pozwalające na wykonywanie pracy cudzoziemcom, którym polski Konsul wydał wizę z powodów humanitarnych. W praktyce regulacja ta skierowana jest do obywateli Białorusi - jest więc wyrazem solidarności Polaków z wszystkimi osobami, którzy walczą o przestrzeganie praw człowieka i przywrócenie rządów prawa w Republice Białorusi. Opóźnienie w publikacji omawianej ustawy powoduje, że jej 14-dniowy okres *vacatio legis* skończy się później, pozbawiając przez to możliwości uzyskania zatrudnienia na terenie Polski osoby zmuszone do ucieczki z terytorium Białorusi wskutek panujących tam obecnie represji.

Mając to wszystko na uwadze, zwracamy się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o wskazanie przyczyn nieopublikowania ww. aktów prawnych w Dzienniku Ustaw, a także ewentualnej podstawy prawnej do zaniechania lub opóźniania ich publikacji.

Z wyrazami szacunku,

Danuta Przywara
Prezes Zarządu
[podpisano elektronicznie]

Fundusz Obywatelski

Wystąpienie powstało w ramach projektu
„Bezpieczeństwo a wolność. Prawa człowieka w czasie pandemii”
finansowanego ze środków Funduszu Obywatelskiego
prowadzonego przez Fundację dla Polski.

⁵Prezydent.pl, Ustawa podpisana przez Prezydenta, <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wydarzenia/art,1986,ustawa-z-podpisem-prezydenta.html> (13.11.2020).